

Sayı : 30824082-610- 2394
Konu : Ankara Milletvekili
Aylin NAZLIAKA'nın
Yazılı Soru Önergesi

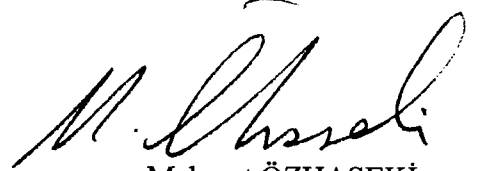
....../....../2017
08 Mayıs 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a)TBMM'nin 22.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-[7/9831]-73960 sayılı yazısı
b)Başbakanlığın 23.12.2016 tarihli ve 31853594-610-2-2339-4893 sayılı yazısı

Ankara Milletvekili Aylin NAZLIAKA'nın, Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/9831 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

Ek:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYLİN NAZLIKA'NIN
TBMM 7/9831 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVABI

SORULAR:

Hava kirliliği sorunu Ankara'da her kış yeniden gündeme gelmektedir. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde yoğunlaşan kirlilik, Altındağ, Mamak, Keçiören, Sincan gibi ilçelerimizde yoğun olarak hissedilmekte, Ulus, Cebeci ve Sıhhiye gibi semtlerde ise vatandaşın genzini yakacak boyutlara ulaşmaktadır. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde kömür kokusu Altında, Keçiören, Pursaklar, Sincan, Mamak gibi ilçelerimizde yoğun olarak hissedilmektedir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının resmi ölçüm istasyonlarının verilerine göre Ankara'da hava kirliliği sınırı defalarca aşılmakta ve kirlilik yıl boyu sürmektedir.

Ankara'nın 2015 yılının hava kalitesi karnesine göre:

- 1- Partikül Madde 10 (PM10) kirleticisine ait sınır değeri (100 ug/m3) 2015 yılında tam **344 defa aşılmıştır.**
- 2- Partikül Madde 10 (PM10) kirleticisine ait uyarı eşiği (260 ug/m3) 2015 yılında tam 6 defa aşılmıştır.
- 3- Temmuz ve Ağustos ayları hariç bütün aylarda hava kirliliği yaşanmıştır.
- 4- 2015'te en fazla kirlilik Aralık ayında yaşanmıştır. Sınır değeri Aralık 2015'te 122 defa aşılmıştır.
- 5- Ankara'nın havası en kirli olan semti Kayaş'tır. Kayaş'ı Cebeci ve Sıhhiye izlemektedir.

Ankara'nın 2014 yılı hava kalitesi karnesine göre:

- 1- Partikül Madde 10 (PM10) kirleticisine ait sınır değeri (100 ug/m3) 2014 yılında tam **389 defa aşılmıştır.**
- 2- Partikül Madde 10 (PM10) kirleticisine ait uyarı eşiği (260 ug/m3) 2014 yılında tam 8 defa aşılmıştır.
- 3- Mayıs ayı hariç bütün aylarda hava kirliliği yaşanmıştır.
- 4- 2014'te en fazla kirlilik Ocak ayında yaşanmıştır. Sınır değeri Ocak 2014'te 103 defa aşılmıştır.
- 5- Ankara'nın havası en kirli olan semti Cebeci'dir. Cebeci'yi Sıhhiye izlemektedir.

Ankara'nın 2013 yılı hava kalitesi karnesine göre;

- 1- 2013 yılı boyunca en yüksek PM10 kirliliği Ankara-Sıhhiye istasyonunda ölçülmüştür. Türkiye'de yıl boyunca havası en kirli olan nokta burasıdır.
- 2- Aynı şekilde Ankara-Demetevlerde **Türkiye'de en yüksek kirliliğin ölçüldüğü ilk on istasyon arasındadır.**
- 3- PM10 kirleticisine ait kısa vadeli sınır değeri 2013 yılı içinde Ankara'da toplam **683 kez aşılmıştır.**
- 4- PM10 kirleticisine ait uyarı eşiği 8 kez aşılmıştır.

Bilindiği gibi PM10 kirleticisi, solunum yolu ile akciğere kadar ulaşır, akciğerlerde kanın içindeki karbondioksitin oksijene dönüşümünü yavaşlatır. Bu da nefes darlığına neden olur. Bu durumda oksijen kaybının giderilebilmesi için kalbin daha fazla çalışması gerektiği için kalp üzerinde ciddi bir baskı oluşturur. Bir yaştan altındaki bebeklerde solunuma ait ölüm risklerini artırır. Çocuklarda astım ve bronşite neden olur.

PM10 kirleticisinin fiziksel yapısı ve kimyasal bileşimi sağlık açısından oldukça önemlidir. Cıva, kurşun, kadmiyum gibi ağır metaller içeren partikül madde kirleticileri sağlık açısından çok zararlıdır.

Kanser yapıcı kalıcı organik kimyasalları (PAH, dioksin, furan gibi) içeren partikül madde kirleticileri sağlık açısından çok tehlikelidir. Birçok farklı bileşenden oluşmuş olan PM10 kirleticisi akciğerdeki nemle bileşerek aside dönüşebilir. Duman bileşenlerinde bulunan çinko amonyum sülfat, akciğerde sülfürik aside dönüşür. Kurum, uçucu kül, benzin ve dizel egzoz partikül kirleticileri, benzo(a)piren gibi, kanser yapıcı kirleticiler içerdiklerinden bu kirleticilerin uzun süreli solunması durumunda kanser yaptığı bilinmektedir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği kirlilikle ilgili önlemlerin ne zaman ve kimin tarafından alınacağını şöyle belirtmektedir: "Hava kirlenmesinin uyarı eşikleri seviyelerine ulaştığı yerlerde bölgesel özelliklere bağlı olarak uygulanacak önlemler, valilik tarafından belirlenir." Buna göre; Ankara Valiliği Ankara'daki hava kirliliğinin halk sağlığı üzerindeki etkilerini ve hassas nüfus gruplarının alacağı önlemleri açıklamalıdır.

Ankara doğalgazı en pahalı kullanan illerin başında gelmektedir. Kömür yardımı yerine doğalgaz yardımı yapılması, kente hava akımı sağlayan koridorları kapatan yüksek katlı binaların inşa edilmemesi, doğalgaz fiyatlarının kış aylarında düşürülmesi, toplu taşıma ücretlerinin düşürülerek trafiğe çıkan araç sayısının azaltılması akla gelen önlemlerden bazılarıdır.

Bu bağlamda;

1-2016 yılında Ankara'da PM10 kirleticisine ait kısa vadeli sınır değer ve uyarı eşiği kaç kez aşılmıştır?

Bu kirlilik hangi bölgelerde görülmüştür?

2-Ankara Büyükşehir Belediyesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarında hava kirliliği nedeniyle kaç kez uyarılmıştır? Bu uyarılar hangi tarihte ve hangi kurumlar tarafından yapılmıştır?

3-Ankara'da hava kirliliğinin boyutlarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verileri ortaya koymaktadır. 2013-2015 döneminde, "Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği" gereğince Ankara'da yaşayan hassas nüfus grupları hava kirliliği nedeniyle almaları gereken önlemler için kaç kez uyarılmıştır? Bu uyarılar hangi tarihlerde yapılmıştır? Uyarı yapılmadıysa yönetmeliğe uymayan idareciler hakkında açılan soruşturma var mıdır?

4-2015 ve 2016 yıllarında vatandaşa fatura edildiği tarife üzerinden doğalgazın illere göre fiyatı ne olmuştur? Fiyat farklılıkları incelendiğinde Ankara kaçınca sırada yer almaktadır?

5-2016 yılında Ankara'da yardım olarak dağıtılan kömür miktarı ve toplam değeri nedir? Bu kömürlerin ne kadarı Ankara merkezde dağıtılmıştır. Bu yardımlar neden doğalgaz yardımı olarak vatandaşa verilmemektedir?

6-Ankara'da yardım olarak dağıtılan kömürler hangi firmalardan alınmıştır? Bu kömür alımlarında bazı firmalara milyonlarca liralık rant sağlandığı iddiası doğru mudur?

7-Ankara'nın merkez ilçelerinde toplam konut ve işyeri sayısı nedir? İlçelere göre dağılımı nedir? Bunların kaçında doğalgaz tesisatı bulunmaktadır? İlçelere göre dağılımı nedir?

CEVAP:

Bakanlığımız, Türkiye genelinde 249 istasyonda ölçümü yapılan hava kirleticilerini saatlik ve eş zamanlı olarak www.havaizleme.gov.tr internet sitesinde kamuoyu ile paylaşmaktadır. Ayrıca; hava kalitesinin konunun uzmanı olmayan kişilerce de kolaylıkla takip edilebilmesini sağlayabilmek amacıyla hava kalitesi indeksini oluşturmuş olup bahsi geçen internet sitesinde halkın kullanımına sunmaktadır. İlave olarak hava kalitesi açısından sorun yaşanan iller ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğümüzün internet sitesinde, yine halkın kullanımına açık bir şekilde, bültenler aracılığıyla her ay düzenli olarak yayımlanmaktadır. Hava kalitesi sınır değeri ve uyarı eşiği aşım sayıları söz konusu www.havaizleme.gov.tr resmi internet sitesindeki verilerden hesaplanabilmekte ve sorunlu iller bültenler

aracılığıyla takip edilebilmektedir. Bakanlığımızca hava yönetimi mevzuatı kapsamında 81 ilde çalışmalar yapılmakta olup, 2013/37 sayılı Bakanlığımız Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi gereği hava kalitesinin korunması ve kirliliğin azaltılması kapsamında yüksek kirlilik potansiyeli bulunan illerimizin Temiz Hava Eylem Planları hazırlanmıştır. Eylem planları kapsamında illerde kirliliğin kaynağında azaltımına ve hava kalitesinin korunmasına yönelik eylemler belirlenmiş olup, çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca Bakanlığımızca kış sezonunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, illerinde yaşanabilecek olası aşımara karşı alınabilecek acil önlemleri belirleyerek uygulamaya geçirmeleri konusunda talimatlandırılmıştır.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'nde PM10 için uyarı eşiği değeri yer almamakta olup, bahse konu yıllarda ise SO2 için belirlenen uyarı eşiği aşılmadığından bu konuda herhangi bir kuruma uyarı yapılmamıştır. Hava kirliliğini önlemek, kirlilik ile ilgili emisyon değerlerini Yönetmelikte belirtilen sınır değerlerin altında tutmak için gerek İlimiz Mahalli Çevre Kurulu kararları gerekse yürürlükte olan ve 2014-2019 yıllarını kapsayan Ankara İli Temiz Hava Eylem Planı kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Alınan mahalli çevre kurulu kararlarının bildirimleri, temiz hava eylem planının uygulanması ile ilgili gerekli bildirimler ilgili kurumlara yapılmış olup, temiz hava eylem planının izlemesi kapsamındaki bildirimler de resmi yazılar ile ilgili kurumlara yapılmıştır. Özellikle kış döneminde Ankara İlimiz merkezinde hava kirliliği ile mücadeleyle yönelik olarak temiz hava eylem planı çerçevesinde Ankara Çevre ve şehircilik İl Müdürlüğümüz başta olmak üzere ilgili kurumlarca da gerekli çalışmaların yürütülmesi gerektiği ve hizmet alanı dahilinde bulunan sanayi sitelerinde gerekli denetim, uyarı, bilgilendirme işlemlerinin yapılarak atık yağlar başta olmak üzere uygunsuz şekilde atıkların ısınma/proses amacı ile yakılmasının önlenmesi konusunda Belediyelere gerekli resmi bildirimler yapılmıştır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığından alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Ankara İlimizde kullanımı yasak olan kömür ve uygunsuz odun türevlerinin satıştan tüketime kadar mevzuatlara uygun olup olmadıkları yönünde Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığınca sürekli denetlenerek uygunsuz yakıt kullananlar hakkında gerekli yasal işlemler yapılmaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Ankara genelinde yapılan kömür dağıtım miktarı:

Altındağ 16.734 Ton, Mamak 8.798 Ton, Çankaya 3.270 Ton, Yenimahalle 4.908 Ton, Keçiören 2.915 Ton, Sincan 2.998 Ton, Gölbaşı 1.782 Ton, Etimesgut 276 Ton, Pursaklar 577 Ton, Çubuk 3.281 Ton, Elmadağ 1.753 Ton, Bala 1.514 Ton, Akyurt 943 Ton, Ayaş 465 Ton, Kalecik 758 Ton, Kazan 779 Ton, Kızılcahamam 14 Ton, Haymana 2.556 Ton, Polatlı 2.505 Ton, Güdül 661 Ton, Beypazarı 1.312 Ton, Çamlıdere 643 Ton, Şereflikoçhisar 1.927 Ton, Nallıhan 995 Ton ve Evren 252 Ton olup, Toplam 62.616 Ton'dur.

Kömür alımı ve dağıtım işi internette ve Kamu ihale bülteninde yayınlanarak açık ihale usulü ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun 19. Maddesine göre yapılmış olup, Belko Ank. Kömür Asfalt Enerji İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. firmasında kalmıştır.

